

Cu Mihail Eminescu și Mihai Vodă Viteazul în Mitropolia Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului

Încercați și dvs. și nu veți mai fi singuri

În orice lucrare ne-ar fi trupul, sufletul să ne fie într-o căldură sufletească a inimii, într-o rugăciune, într-o stare de iubire și milă față de semenii noștri. Milă fără iubire și iubire fără milă nu există. În felul acesta izvorul bucuriilor va fi mereu în sufletul nostru. Dintr-o această stare sufletească vă scriem, deci, rugăm-vă frumos să citiți până la capăt și vă promitem că veți descoperi orizonturi spirituale de întâlnire și conlucrare, dintre bunii și străbunii noștri și noi cei de azi. Că toți suntem vii! Și nu veți mai fi singuri! Prea mulți români cu multă carte și nu numai ei, nu reușesc să iasă din letargie, din însingurare. Vina este în noi înșine. Unde nu este disponibilitate pentru ceilalți, unde nu există dorul ce ne leagă pe toți cei din lumea aceasta, între noi, dar și cu cei din lumea moșilor și strămoșilor, nu există bucuria de a te dăruia fără nici o recompensă, fie că ai unele posibilități materiale-financiare, fie că nu le ai.

Ne-am înstrăinat de Mihail Eminescu, de Mihai Viteazu, de Sfântul Oprea Miclăuș, de Horea din Albac (Vasile Ursu Nicola), de Avram Iancu, de Decebal, Burebista, Zăulmoș (Zalmoxis), de Făt-Frumos, Ileana Cosânzeana, de comoara multimilenară a basmelor și doinelor noastre, ne-am înstrăinat de Tudor Vladimirescu și de mulți, mulți alții, în felul acesta ajungând înstrăinați unii de alții. Vina nu poate fi căutată sau invocată în altă parte. Ea este în noi înșine.

Ne-am înstrăinat unii de alții, deși facem parte din aceeași familie, a dacilor (Noi, Dacii, suntem Noi, Românii!). Dacă nu ne iubim familia la modul deplin, dacă nu-i iubim la modul deplin pe români, așa cum suntem, buni, răi, cu suflete sănătoase sau în dificultate, destrămarea familiei continuă. Destrămarea ca efect al viețuirii noastre vinovate, iresponsabile. Unde izvorul iubirii este oprit, nu există familie, ci indivizi de răsul altor neamuri, pe față sau întrascuns.

Noi, în vara aceasta am fost pelerini pe la sufletele oamenilor, cu precădere în triumghiul Cluj-Napoca, Turda, Albac. Din biserică în biserică. În comuniune duhovnicească cu cei din viața aceasta și cu cei din inimile noastre, plecați la Domnul.

Vă rugăm frumos să nu vă grăbiți să vă formulați opiniile acum, ci la sfârșit.

Slujbă de pomenire pentru marii iubitori de neam,

cuprinși în romanul Valea Hășdății,

roman al Unirii de la 1 Decembrie 1918:

Mihail Eminescu, Mihai Viteazu, Menumorut voivod, Gelu voivod, Glad voivod, Bogdan voivod, Dragoș voivod, Samul Micu Klein episcop, Vasile Ursu Nicola (Horea din Albac), Avram Iancu, Ion și Vasile, din Ciurila, tribuni ai lui Avram Iancu, Andrei Mureșanu, Ion Rațiu memorandistul, Vasile Lucaciu preot, Ion Moța, Iuliu Maniu și pentru părinții noștri, Gavrilă, Crucea, Tănase, Victoria, Cu toți moșii și strămoșii,

Cu tot neamul lor cel adormit!

Slujbă de pomenire la solicitarea Societății Culturale București-Chișinău și a Fundației Deceneu pentru Caritate și Cultură, prin Gheorghe Gavrilă și Maria Copil.

Slujbele de pomenire au avut loc la Mitropolia Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, la Mănăstirea Schimbarea la Față-Petridul de Sus, în Agriș, la Mănăstirea Mihai Vodă, în Turda, Băișoara, Iara, Filea de Sus, Filea de Jos, Sălicea, Pruniș, Șutu, Câmpeni, în Albac la Mănăstirea Sfântul Ilie și la Biserica parohială, în Alba Iulia, la Arhiepiscopia Ortodoxă-în Catedrala Reîntregirii.

În Biserica ortodoxă din Iara, alături de preoții ortodocși, a slujit și un părinte unit (greco-catolic).

Această activitate duhovnicească, liturgică, se desfășoară în continuare, fără noi, fiind preluată și de alte localități din Mitropolia Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului. Se revelează în toată complexitatea ei duhovnicească și culturală. Suntem în rânduiala Bisericii Ortodoxe Române, biserică ce veghează activ la unitatea de neam și la dăinuirea acestuia, întru lumina mântuitoare a divinității. Unitate și solidaritate între noi, cei de azi, dar și cu cei din viața nevăzută. Slujbele de pomenire pot să fie și o ocazie de activare la zi, în memoria noastră, a profilului spiritual al celor pomeniți, a faptelor acestora, prin câteva cuvinte despre cei pomeniți, sau, la alegere. Despre Mihail Eminescu? Se pot recita, sau citi unele poezii, sau fragmente din proză. Se pot da celor prezenți copii xerox din creațiile lui Eminescu. Slujba de pomenire poate fi urmată de un cerc de lectură, la casa parohială, sau acasă la cineva, la cel care a solicitat și s-a îngrijit de cele necesare pentru acest parastas, sau la unul din cei care s-au unit pentru acest parastas. Mihai Viteazu? Prezența lui Mihai Viteazu, cu uriașa sa capacitate unificatoare, ca la Eminescu și nu numai, cu dinamica Unirii, până în ceasul împlinirii ei, în

1918, la Alba Iulia, nu trebuie să lipsească din memoria românilor, mereu actualizată, fiind, în continuare, prezență vie, dinamică, în procesul inevitabil al Reîntregirii României. Și Eminescu. Trebuie să știm, să înțelegem că marii iubitori de neam, moșii și strămoșii noștri, sunt activi și pe planul actual al viețuirii noastre ca neam.

Ceea ce am dorit noi a însemnat o trezire la viață, o tresărire sufletească a celor în mijlocul cărora ne-am aflat. Au înțeles că pelerinajul nostru sufletesc are un rost determinativ, ei înșiși să alcătuiască liste pentru pomeniri, după cugetul și inima lor, la care să adauge pe răposații din familiile lor. E o cale a trăirii în bucuria adunării noastre din înstrăinarea unora față de alții, în căldura familiei noastre, dar și a familiei lărgite, a tuturor românilor. Sentimentul acesta sufletesc ne întărește, ne fortifică, ne scoate din tristețe și din lipsa de orizont, Ne regăsim sănătatea sufletească. O stare de conștientizare, de responsabilitate, în sensul că fiecare dintre noi să păstrăm această stare sufletească și să participăm la oficierea liturgică, la activitățile care urmează și să știm mai mult despre cei pomeniți, să le cumpărăm cărțile, să le avem în biblioteca noastră. În felul acesta vom beneficia de o creștere lăuntrică, vom avea o veghe păstrătoare de neam. Să fim selectivi cu bună știință la ce cumpărăm și introducem în casă. Dacă nu avem cărțile indentității noastre naționale, suntem ca o casă fără fundație, ca un acoperiș fără pereți.

Închei, rugându-vă frumos să fiți cu luare aminte. Unirea din 1918 a început în Basarabia și Bucovina și a fost finalizată la 1 Decembrie 1918, prin integrarea Ardealului în ființa neamului, împreună constituind statul național unitar român. Știm cu toții cum comemorăm la 27 Martie, în fiecare an, Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă, România. Eforturi de mobilizare, de închirieri de săli, etc. Și cu toate acestea lipsește ceva, fără de care actualizarea nu este vie, dinamică, cu rodirea de așteptat, Reîntregirea României. I-am uitat pe cei 86 de deputați, din Sfatul Țării de la Chișinău, care, iubind mai mult familia românilor decât propria viață, au votat Unirea cu România. Să-i pomenim la parastase și pe aceștia.

Noi, toți, dănuim în eternitate ca suflete (mintea și inima), ca trupuri spirituale. Prin pomenirea liturgică a moșilor și strămoșilor noștri, prin rugăciunile noastre și prin celelalte activități publice, prin biblioteca personală, îi aducem în sufletele noastre la nivelul conștientizării rolului lor în dănuirea neamului, în felul acesta viața noastră este mai eficientă în sensul împlinirii idealurilor sfinte reîntregitoare de țară și de păstrare a unității de neam. Și viața noastră de zi cu zi este alta, mai sigură, mai imuni în fața greutăților și încercărilor prin care trecem. Să fim, prin viața de zi cu zi, în lumea nepieritoare, în lumea luminilor și a bucuriilor eterne. (*Mai tare*

decât piatra și decat diamantul, sufletul este cea mai uriașă forță din Cosmos, pe care nici moartea nu este în stare s-o răpună, IPS Bartolomeu Anania, 1 Decembrie 1918-Sărbătoarea sufletului românesc)

Unirea Basarabiei cu România

Rezultatul votului: 86 pentru, 3 împotriva, 36 de abțineri, 13 deputați fiind absenți. Citirea rezultatului a fost însoțită de aplauze furtunoase și strigăte entuziaste „Trăiască Unirea cu România!”

27 Martie 1918. Chișinău. Votarea Unirii, în Sfatul Țării.

Au votat pentru Unire: **Nicolae Alexandri, Elena Alistar, Ion Buzdugan, Ilarion Buiuc, Constantin Bivol, Ignăție Budișteanu, Teodor Bîrcă, Nicolae Bosie-Codreanu, Ștefan Botnarciuc, Gheorghe Buruiană, Teodosie Bîrcă, Vladimir Bogos, Vladimir Budescu, Alexandru Baltag, Ion Valuță, Nicolae Grosu, Vasile Gafencu, Simeon Galițchi, Vasile Ghentul, Andrei Găină, Alexandru Groapă, Dimitrie Dragomir, Felix Dudchievicz, Dimitrie Dron, Boris Epure, Pantelimon Erhan, Vitalie Zubac, Ion Ignatiuc, Ion Inculeț, Teofil Ioncu, Anton Crihan, Ion Creangă, Afanasie Chiriac, Dimitrie Cărăuș, Ion Corduneanu, Grigorie Cazacliu, Anton Caraiman, Pavel Cocarlă, Ion Costin, Vladimir Ciorescu, Grigorie Cazacliu, Vladimir Cazacliu, Vasile Lascu, Nicolae Mămăligă, Mihail Minciună, Anatolie Moraru, Alexandru Moraru, Dimitrie Marța, Gheorghe Mare, Mihail Maculețchi, Dimitrie Marghitan, Teodor Neaga, Gheorghe Năstas, Constantin Oșoian, Gherman Pîntea, Vasile Mândrescu, Ion Pelivan, Efimie Paliu, Ion Pascăluță, Petru Picior-Mare, Elefterie Siniclie, Nicolae Suruceanu, Timofte Silitari, Chiril Sberea, Nicolae Sacară, Andrei Scobioală, Chiril Spinei, Gheorghe Stavro, Teodor Suruceanu, Gheorghe Tudor, Ion Tudose, Grigore Turcuman, Teodor Uncu, Pantelimon Halipa, Teodor Herța, Leonida Țurcan, Vasile Țanțu, Nicolae Cernăuțeanu, Nicolae Ciornei, Vasile Cijevschi, Vasile Cerescu, Nicolae Cernof, Nicolae Soltuz, Constantin Stere, Zamfir Munteanu, Iacov Sucevan.**

Declarația de Unire

„În numele poporului Basarabiei, Sfatul Țării declară: Republica Democratică Moldovenească (Basarabia) în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani, din trupul vechii Moldove. În puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului ca noroadele singure să-și hotărască soarta lor de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama ei România.

Trăiască unirea Basarabiei cu România de-a pururi și totdeauna!

Președintele Sfatului Țării, Ion Incuț; Vice-președinte, Pantelimon Halippa; Secretarul Sfatului Țării I. Buzdugan”

Unirea Bucovinei cu România, 14/27 octombrie 1918

Aveți în continuare o parte din numele celor vrednici de pomenire:

Sextil Pușcariu, Dionisie Bejan, Doru Popovici, Vasile Bodnărescu, Radu Sbierea, L[aurantie] Tomoioagă, Ion Nistor.

Marea adunare a românilor din provincia Bucovina, din 14/27 octombrie 1918, votează, în unanimitate, pentru Unire.

Declarația de Unire a Bucovinei cu România

"Congresul General al Bucovinei întrunit azi, joi în 15/28 noiembrie 1918 în sala sinodală din Cernăuți, consideră că: de la fundarea Principatelor Române, Bucovina, care cuprinde vechile ținuturi ale Sucevei și Cernăuților, a făcut pururea parte din Moldova, care în jurul ei s-a încheșat ca stat; că în cuprinsul hotarelor acestei țări se găsește vechiul scaun de domnie de la Suceava, gropnițele domnești de la Rădăuți, Putna și Sucevița, precum și multe alte urme și amintiri scumpe din trecutul Moldovei; că fiii acestei țări, umăr la umăr cu frații lor din Moldova și sub conducerea aceluiași domnitori au apărat de-a lungul veacurilor ființa neamului lor împotriva tuturor încălcărilor din afară și a cotropirei păgâne; că în 1774 prin vicieșug Bucovina a fost smulsă din trupul Moldovei și cu de-a sila alipită coroanei habsburgilor; că 144 de ani poporul bucovinean a îndurat suferințele unei ocârmuirii străine, care îi nesocotea drepturile naționale și care prin strâmbătăți și persecuții căuta să-și înstrăineze firea și să-l învrăjbească cu celelalte neamuri cu cari el voiește să trăiască ca frate; că în scurgerea de 144 de ani bucovinenii au luptat ca niște mucenici pe toate câmpurile de bătaie din Europa sub steag străin pentru menținerea, slava și mărirea asupra lor și că ei drept răsplată aveau să îndure micșorarea drepturilor moștenite, isgonirea limbei lor din viața publică, din școală și chiar din biserică; că în același timp poporul băștinaș a fost împiedicat sistematic de a se folosi de bogățiile și izvoarele de câștig ale acestei țări, și despoiat în mare parte de vechea sa moștenire; dară că cu toate acestea bucovinenii n-au pierdut nădejdea că ceasul mântuirii, așteptat cu atâta dor și suferință va sosi, și că moștenirea lor străbună, tăiată prin granițe nelegiuite, se va reîntregi prin realipirea Bucovinei la Moldova lui Ștefan, și că au nutrit vecinic credința că marele vis al neamului se va împlini prin unirea tuturor țărilor române dintre Nistru și Tisa într-un stat național unitar; constată că ceasul acesta mare a sunat!

Astăzi, când după sfortări și jertfe uriașe din partea României și a puternicilor și nobililor ei aliați s-a întronat în lume principiile de drept și umanitate pentru toate neamurile și când în urma loviturilor zdrobitoare

monarchia austro-ungară s-a zgduuit din temeliile ei și s-a prăbușit, și toate neamurile încătușate în cuprinsul ei și-au câștigat dreptul de liberă hotărâre de sine, cel dintâiu gând al Bucovinei desrobite se îndreaptă către regatul României, de care întotdeauna am legat nădejdea desrobirii noastre.

Drept aceea

Noi,

Congresul general al Bucovinei,

întrupând suprema putere a țării și fiind investit singur cu puterile legiuitoare,

în numele Suveranității naționale,

Hotărâm:

Unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru, cu regatul României".

Toți delegații au votat pentru Unire: 74 de români, 7 germani, 6 polonezi, 13 ruteni și 5 deputați de drept.

În încheiere vă rog, iar, faceți slujbe de pomenire-parastase-pentru cei care vă îndemnă inima și cugetul dvs. Nu-i lăsați nepomeniți pe cei din locurile natale sau din cele în care vă duceți traiul. Biserica vă stă la dispoziție, oamenii din biserică vă așteaptă, aveți toate condițiile întrunite.

Pelerini cu slujbe de pomenire prin Mitropolia Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului,

Societatea Culturală București-Chișinău

Fundația Deceneu pentru Caritate și Cultură

Gheorghe Gavrilă Copil, președinte

Maria Copil, vicepreședinte

O parte din activitățile din ultimii ani,

(<http://www.noidacii.ro/Noi%20Dacii%20nr.17/SCBC%20SI%20FD.pdf>)

Din cei precedenți,

Societatea Culturală București-Chișinău (Gheorghe Gavrilă Copil, *Romane, teatru, studii, articole*, www.noidacii.ro)